

Kjøbenhavns Posten.

Redigeret af J. F. Giædwad.

Udgiven og forlagt af A. V. Ving.

11te Aarg.

Löverdag d. 15. April 1837.

Nr. 105.

Forsendes, ifølge Kongelig allerhaadigste Tilladelse, med Posten saavel i Danmark som i Hertugdommerne.

Det sjællandske Landemods Aeter.

Det er for længere Tid siden i Aarhuns Stiftstidende ved anførte Kjendsgjerninger klarligen oplyst, at de sjællandske Landemods Aeter befnde sig i en saa sygelig Tillstand, at man maa hver Stund vente, at de opgive Aaland, og Forsatteren mejer endog, at det vilde være et saare trosteligt Tegn paa Livsaandens Opvækelse hos den sjællandske Geistlighed, om denne snarligst maatte spørge deres fuldstændige Oplosning og — Opstandelse til et nyt og fuldkommere Liv. At de ikke kunne komme, end ikke i den fierneste Sammenligning med de Aarhuniske, er ved første Blad man faste i dem, klart; ligesom og at de stedse ere blevne magrere og magrere, uagtet der i Stiftet maatte være og virkelig ogsaa er langt mere sund og nærende. Gode for dem end der er eller efter sin Natur kan være i de øvrige Stifter. En af de forrige Bisshopper sogte i hignok at bringe Liv i disse udlevede og slive Kroppen, men, da han derved ligesom gjorde Geistligheden i Stiftet umyndig, saa uddøde snart Virkningen af dette forsøg, og en terende Snigfeber tilintetgjorde saaledes efterhaanden al Saft og Kraft ved dem. De ligge nu egentlig paa et Slags Paradeseng og vi tor haabe, at deres Begravelse er nær forhaanden. Anke over deres svagelige Liv og vedvarende Tæring er for længst flere Gange fort saavel i dette Blad, som i Kjøbenhavns Skilder, men alt uden Virkning.

Det første man maa ønske at disse Skeletter maae blive udsmykede med er et fuldstændigt Uddrag af samtlige kongelige Rescripter, Collegialbreve, Bispes- og Provste-Skrivelser, hvori geistlige Sager om Geistligheden selv, samt Kirker og Skoler og deres Bedkommende omhandles, dog saaledes, at hvad der angik Ecrefaget aldeles skiltes fra alt det som ikke angik økonomiske Gjenstande. Dette, som vi nu i de sjællandske Landemodsacter aldeles savne, vilde bedre end

alt andet oplyse os om de Besvoeringer, der idelig føres over Kirke og Geistlighed, deres Forhold og Forfatning, ere, som man hører, virkeligen i Gjerningen, eller ikke.

I Henseende til de til den geistlige Enkekasse udstedte eller omverlede Obligationer findes det Onske paatængende, at da der ogsaa, som Aeterne vise, skeer Laan til Andre end Geistlige, det da tillige maatte oplyses, om ikke Geistligheden har søgt Laan imod antageligt Pant, der er blevet dem negtet, imedens samme Laan er blevet tilstaet Laansgørelse udenfor den geistlige Stand. Det synes nemlig rigtigt, at da Enkekassen er geistlig, og det er Geistligheden og fornemmelig Presterne, der maae bidrage næsten Alt til dens Fond og dens Sikkerhed, at da ogsaa Geistligheden især havde Adgang til deraf at erholde Laan fremfor Enhver anden, naar antageligt Pant tilbodes. Som antageligt Pant for Prester anser jeg — naturligvis efter Summens Størrelse — hans Raadsensaar, hans assurerede Indbø, hans Tiender eller øvrige faste Indtægter, men ingenlunde hans Prestegaard, der jo egentlig ikke er hans; thi det paa den verdende Falb kan ved Fratrædelse blive saa stort, at da af de 500 Rbd., Prestegaarde skal indløses med, den største Deel kan medgaae til nødvendige Reparationer. Overalt maatte man ønske Underretning om alle ansøgte Laan af Geistlige og hvorfor samme Laan ere dem negtede, men derimod tilstaede Verslige og hvilken Sikkerhed Enhver for sig har tilbuddt og funnet give, samt Grundene hvorfor hin af Bedkommende er negtet Laanet og denne tilstaet det.

Det bemærkes undertiden ved saadanne Laan, at de ere skele med Landemodets Samtykke. Landemodet bestaaer af Stiftamtmanden, som Opsynsmann, af Bisshoppen, Stiftsprovsten og nogle Provster fra forskellige Egne i Sjælland. Men det er ikke Indsenderen af dette bekjendt, at Landemodet, saaledes som det nu er, skulle være overgivet Raadighed over den geistlige Enkekasse, saa at det kunde derover disponere uden indhentet Samtykke fra dem, som Sagen egentlig

bygt i? Saaledes er det i det Hele taget sædvanligt. Men man maa dog nok vist ogsaa heri onste en Reformation. Da alle Landsbypræster behøve i Henseende til Stuelængder omtrentlig eens Bequemmeligheder og omtrentlig ogsaa lige Husrum i Baaningshuset, saa maa dette og indrettes derefter. I Stedet for en Pindepræks Stuelængde paa 20 til 30 Fag af elendigt Grantemmer, hvis Fodstykker ligge halvt nede i Jorden, og hvis Tag er et i alle Maader usælt Halmtag, kan en 10 Fags grundmuret Stuelængde af 14 til 16 Allens Brede, reist paa Kampsteens Bod, forsynet med Steentag, tilveiebringe en god luun og varig Bolig, der kan være baade til Nutte, Bequemmelighed og Ziir, og afgive et Monstør for lignende Bygninger i Omegnen. I Kjelderen under hele Bygningen anlægges samtlige økonomiske Indretninger, i Stuetagen er Beboelsesværelserne, paa Øvisterne de fornødne Gjøstekamre. Underledes forholder det sig med Udhuse. De maae anlægges efter den Maalestok, som den til Præstegaarden henhørende Jord og Abyling udkræve; tillige maa deri eller derved indrettes simple Beboelsesværelser for en Forpagter, hvor Præsten enten ikke kan eller ikke vil drive sin Jord selv. Men her maa det ogsaa iagttaages, at Bygningen i Længden og Smalheden indskroenes, og at en større Udvidelse i Brede finder Sted.

(Slutn. folger.)

Nyheds-Post.

København, den 15de April 1837. Bulletin den 15de April: „H. Majestæt Kongen har i afgigte Mat hørt vederqvægende Savn, og Allerhøjtssammes Besindende er, som i de senere Uger.“

— Igaaar Formiddag affeilede fra Nyheden til Vestindien Orlogsbriгgen St. Jan, under Commando af Captain Lieutenant D. Holsten.

— Det kunde ikke være os urentet, at „Nieler Correspondenzblatt“ vilde tage til Gjenmæle imod vore Bemærkninger i Anledning af dens Courtiade imod det Thorvaldsenske Museum; det har nu i sit Nummer for 5te April ladet os og Verden vide: „Das Correspondenz-Blatt hält Stand“, ja at dens „Ansprache“ ikke blot har „udtømt Sagen saaledes, at der ikke mere er noget at tilføje“, men at den ogsaa er „et Skud som er hørt og forstaat i hele Landet, i enhver Bondebh“, — et „Dolkestod, der er trængt ind i Hjertet“, saa at „det store Embryo“ er død deraf, saa at det endnu kun kan give „et Dødsuk“ fra sig, men aldrig mere vil kunne reise sig igjen. Man seer, at Forfatteren selv er overvættet tilfreds med sin Artikel; denne Epilog er lige saa høitraf-

vnd e, som Bebudelsen var det. Et Incidentpunkt funne vi afgjøre meget fort. — Forf. erklærer vor Bemærkning, at den bedste Trediedeel af hans Artikel ordret er oversat af Courrier, og Resten tilstaaaren efter dennes Model, — altsaa at den ester sædvanlig Sprogbrug er et Plagiat, der her er saa meget mere beklageligt, som det har ført til en næv Fremstilling af Sagen, og altsaa til en forseilet Polemit — denne vor Bemærkning erklærer han for „eine abgeschmakte, wider besseres Wissen vorgebrachte Anschuldigung“, for „eine Unwahrheit.“ — Vi give denne Beskyldning tilbage, med Undtagelse af Sigtslen for „forsærlig“ Usandhed, som vi ikke engang som Retorisk funne begrundet os til at bruge, og henvis Alle og Enhver til den af vor ærede Vederkort citerede Tale af Courrier. — Hvad selve Sagen angaaer, da tor man naturligvis ikke i saa Henseende gjøre store Fordringer til en Artikel, der erklærer, at Materien alt er saa fuldkommen udømt, at der ikke kan tilføies noget; men et Bidrag til Forstaelsen af Polemitens Tendents, vil man dog kunne finde deri. Vel hersker der i saa Henseende et betydeligt Bildrede; men uagter der forstikres, at Polemitken ikke er rettet mod det danske Folk, at tværtimod Syderne maatte have samme Grund til at modsætte sig denne Sag, som Slesvig-Holstenerne, saa Skinner dog Meningen tydelig nok frem, naar der paa andre Steder tales om „en Nationalitetens Modsetning“, om at man vil paatænge dem „dänisches Wesen“, at man vil paastrukke dem „ein dänisches Nationalunternehmen als holsteinisch-volksfürmlich“, at dette fra „Fremmede“ komme Project deraf ogsaa strax blev dadlet i Kiel, „dessen Bewohner sets dem Danismus abhold gewesen“ o. s. v. o. s. v. Det glæder os ved vore Bemærkninger at have bragt vor ærede Collega til at frigjøre sig for den „Schönung“, der hidtil har holdt ham tilbage fra at tale reent ud; thi i den tidlige Paulouisade stod ikke et Ord om Danst og Sydst. Der gaves Tingen Udseende af, som var det en demokratisk Opposition mod en royalistisk Hofentreprise, og da vi nu ikke kunde være hjente med at giores til Haandlangere for en saadan, saa skyldte vi vor egen demokratiske Ere at vise, hvor ugrundet denne Sigtslen var, at vise, at vi ikke havde begaact noget Forræderi mod vore Grundsætninger, ved ester ringe Eyne at understøtte Sagen. Havde „Nieler Correspondenzblatt“ derimod bekæmpet Sagen som Danst, da ville vi vel have beklaget Tilværelsen af en Animositet, der endog sogte at skaffe sig Lust ved saa upassende Leiligheder, men vi skulle sandeligen ikke have spildt et Ord paa, at retfærdiggjøre os for at hinde og forsvare et Foretagende, uagter det er Danst. Vi ville ikke haabe, at det i alle Holsteneres Øine er en Fejl, at noget er Danst, at det ikke er det i vores (og heller ikke i Sydernes), er sel en Selvfølge. Polemitken havde i alt Fald da kun været reent holsteinist, fun for Holstener, og altsaa os ivedkommende; thi vi mene, som vi tidligere have bemærket, at det ene maa være Holstenernes Sag, om de ville tilegne sig Deel i dette Foretagende, eller ikke. De iblandt dem, som kun ville have Konge og Fjende tilfælles med os, og som betragte os som „Fremmede“, ville naturligvis heller ikke have Thorvaldsen tilfælles med os; men, som sagt, det blive

deres egen Sag. Kun fordi „Correspondenzblatt“ med universelle Grunde angreb „det store Embryo“, kun fordi det vilde gjøre dette til et Foster af Servilitet, af Aristokratisme, af Høfset kun derfor maatte vi for vor egen Selvopholdelses Skyld tage til Gjenmøle. Dette Dolkestod, som „der mächtige Geist des deutschen Nationalgefühls“ her har fort mod „das dänische Wesen“, bringer os forresten til at huske paa en lille Motits, som alt i flere Tage har ligget paa vort Bord, men som nær var blevet glemt, at nemlig den af en stor Mængde hørende Musikere givne Concert til Fordeel for det Øresminde, der i Salzburg i Erkehertugdommet Østerig skal oprettes for Mozart, har indbragt 1200 Rbd., der med det første ville blive affsendte til Bestemmellessstedet.

— Torsdagen den 6e April holdt det Kjøbenhavnske Sø-Assurance-Compagni sin aarlige Generalforsamling, hvor der blev fremlagt en Oversigt over Compagniets Virksomhed i det forløbne Aar, ifolge hvilken den assurerede Capital har beløbet omtrent 7½ Mill. Rbd. r. S. Directionen foreslog at bestemme Udbyttet til 36 Rbd. pr. Actie, men efter denne Sag var blevet discuteret, blev Udbyttet fastsat til 40 Rbd. saaledes som det havde været de foregaaende Aar. Nye Formularer til Assurancepolicerne, som var udarbeidede af Dispacheurerne Aagesen og Wessely, blevne af Generalforsamlingen vedtagne.

— Fra Frederikshavn strives under 3dje dennes, at det stormende Veir i de sidste Tage harde bragt 56 svense Fissterbaade, med en Besætning af 2 til 300 Mænd til at the ind i den derværende Havn. De faa Penge, de havde med, var snart forbrugte, saa meget mere, som de væsentligst blevne forbrugte til Brændevin, og der begyndte nu et Betteli, der, med Hensyn til den store Mængde, der foregav Trang, var høist besværende for Byens Indvaanere, og endog foruroligende, da der begyndte at drage store Sværme op i Landet. Politimesteren fandt sig derfor foranlediget til at opfordre den derværende svenske Consul til at understøtte dem, eller, hvis han dertil ikke maatte ansee sig embedsmæssig pligtig, da at aabne en Subscription til at ahhjelpe deres Trang, som Consulen erkendte at behøve Hjelp. Af Consulen blev nu givet den Hjelp, som han faaet nødvendig, og derved blev for en Deel høvet den Fare og de Ubehageligheder, som en saadan Skare af trængende Mennesker, der var uden ringeste Commando, kunde medføre. Efter Forlydende skal Politimesteren heller ikke have anset Omstændighederne for ubetydelige, men tværtimod have havt Conferents med Fæstningens Commandant i denne Anledning; men Styrken i Frederikshavn er saa lidt, at den vilde være nødvendig til at bevogte Fæstningen og set deri værende Krudtaarn. Det nu indtrufne Tilfælde, i Særdeleshed med Hensyn til, at det let igjen kan indtræde, og under andre Omstændigheder give Anledning til ubehagelige Forvilkninger, synes derfor at fortjene Op-

nærksomhed. I øvrigt have Frederikshavns Indvaanere derved havt Lejlighed til at gjengelde den Gjæstfrihed, der i Ævor på den svenske Øyst som bekjendt blev viist en Deel Fisster fra Jylland.

— „Eckernförder Wochenblatt“ beretter, at det er blevet Underofficererne ved det slesvigiske Fægercorps paa det Strængeste forbudet at foretage nogen Forandring med deres Uniformer, saaledes som Underofficererne ved det lauenborgiske Fægercorps gjøre, for derved at give dem et noget anstrengtere Udspring, end det de medbringe fra Kjøbenhavn, hvor de forfærdiges efter et bestemt Muster. Ligeledes er det blevet forbudet at forandre Kapperne, uagtet Overmand derved staaer i Fare for at blive anset for en Fuglestræmsel. Man haaber imidlertid, at en streng Overholdelse af disse Ordrer ved næste Mønstring vil bevirke en Forandring i den hidtilværende Maade at levere Monderingsstykke paa, og muligvis ogsaa virke til, at der tages Hensyn til det af Stænderne i Hertugdommerne tidligere gjorte Andragende om, at Uniformerne maatte forfærdiges af Haandværkere i de Stæder, der have Garnison.

Ledigt Embede. — Under General-Toldkammer- og Commerce-Collegiet: Controlleur-Ejenesten paa Sylt, hvis Indtægter udgjøre 650 Rbd. tilligemed Embedsbolig imod en aarlig Huusleie af 113 Rbd. 9 S;

Befordringer og Afgang. — Under det danske Cancelli: April 1: er ordineret Gatechet ved Helligeistes Kirke i Kjøbenhavn, J. S. V. Pauli, bestillet til Slotspræst paa Christiansborg Slot; 5: Auditeur ved Livsjæger-Corpset, D. F. Feddersen, til Medlem af den administrerende Direction for Kjøbenhavns Fattigvæsen. — Under Rentekammeret. Marts 11: er Controlleur ved Statsgjelds-Hovedkassen i Kjøbenhavn, Secretair p. Klein, udnevnt til virkelig Kammerraad; 20: hidtilværende Fuldmægtig i Kammerets slesvig-holsten-lauenborgiske Cancelli, G. Grosshusen, til Kammersecretair for hemdede Kammercancelli. — Under Directionen for Universitetet og de lærde Skoler. April 8: er Bestyrer af det lærde Undervisningsinstitut i Fredericia, E. P. Rosendahl, bestillet til Rektor ved Nykøbing Cathedrailstole.

Til den brandslidte Familie i Nellsiegade, Nr. 179, modtaget fra P. L. 5 Rbd.

Det Kongelige Theater. — Imorgen (Sendag) opføres: Capriciosa.

Færdig fra Trykkeriet Løverdag Eftermiddag Kl. 7½.